

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/71/2019
Identifikačné číslo spisu: 4018200608
Dátum vydania rozhodnutia: 20.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4018200608.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne: T. J., bytom T.. G.. Š. XXX/XX, XXX XX X., právne zastúpenej JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom Kuzmányho 4, Martin, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej, č. 50363-4/2018-BA zo dňa 29.06.2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/73/2018-57 zo dňa 11.02.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/73/2018-57 zo dňa 11.02.2019 m e n í tak, že rozhodnutia žalovanej, č. 50363-4/2018-BA zo dňa 29.06.2018 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Sťažovateľke p r i z n á v a voči žalovanej úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom, č. k. 23Sa/73/2018-57 zo dňa 11.02.2019, podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovanej, č. 50363-4/2018-BA zo dňa 29.06.2018, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a v celom rozsahu potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany (ďalej len „pobočka“) č. 23513-51/2018-TO zo dňa 09.03.2018, podľa ktorého má žalobkyňa podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, nárok na náhradu za bolesť v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 04.03.2015, v sume 2.649 Eur, určenej podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o náhrade za bolesť“ alebo „zákon č. 437/2004 Z. z.“).

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nezistil ani jeden z dôvodov taxatívne uvedených v § 191 ods. 1 písm. a/ až g/, pre ktoré by napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušil. Poukázal na to, že v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa utrpela dňa 04.03.2015 u zamestnávateľa BOGUMA, s. r. o., so sídlom Bošany, Továrenská 314 pracovný úraz tak, že pri kontrolovaní a navíjaní vyrobenej gumenej rohože na kontrolnom stole, podávací valec jej zachytil pravú ruku a spôsobil jej poranenie pravej hornej končatiny. Dospel k záveru, že žalovaná v danej veci postupovala v súlade so zákonom a pre vydanie rozhodnutia si zadovážila dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodila správny právny záver, ktorý v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnila, a preto je potrebné jej rozhodnutie považovať za súladné so zákonom. K námietke žalobkyne, že posudkoví lekári nemajú právo meniť bodové ohodnotenie stanovené v posudku vyhotovenom posudzujúcim lekárom uviedol, že práve naopak, zákon o sociálnom poistení v ustanovení § 153 ods. 4 písm. c/ ukladá povinnosť posudkového lekára skontrolovať bodové ohodnotenie, či bodové hodnotenie je určené v zmysle zákona a v zmysle prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z. z.. Poukázal tiež na to, že s ostatnými námietkami žalobkyne, ktoré uviedla v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a opakuje ich aj v žalobe, sa žalovaná v napadnutom rozhodnutí vysporiadala. Krajský súd námietky žalobkyne nepovažoval za relevantné k vyhoveniu žaloby, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala včas kasačnú sťažnosť žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“). Namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), keď žalovaná bez odkazu na konkrétne zákonné ustanovenie neoprávnene zasiahla do kompetencie posudzujúceho lekára tým, že ho požiadala listom zo dňa 24.01.2018 o stornovanie, resp. opravu posudku zo dňa 29.11.2017 a o vystavenie nového lekárskeho posudku, vypracovaného v súlade s názorom posudkovej lekárky pobočky žalovanej. Opätovne poukázala na § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z., ako aj na § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s tým, že lekárska posudková činnosť zahŕňa len kontrolu bodového ohodnotenia choroby z povolania, z čoho nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na vyhodnotenie správnosti vydaného lekárskeho posudku. Správny orgán svojím postupom nielenže neodstránil rozpory, ale postupoval nezákonne, v rozpore s platnými právnymi predpismi. Podľa názoru žalobkyne je nutné v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie označiť ako nepreskúmateľné a tvrdenia žalobkyne, resp. ňou vznesené námietky za dostatočným spôsobom nepreskúmané. Navrhla preto, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti argumentovala, že je logické, ak posudkový lekár pri kontrole lekárskeho posudku, podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 437/2004 Z. z., zistí chyby resp. iné nezrovnalosti, aby o týchto zistených chybách upovedomil v prvom rade posudzujúceho lekára ako jeho vystaviteľa a požadoval opravu, resp. storno takéhoto lekárskeho posudku. Poukázala pritom na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 27Sa/5/2018-78 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 25Sa/3/2016, ktoré takéto postup považovali za súladný so zákonom. Podľa jej názoru nešlo o zníženie bodového hodnotenia bolesti posudzujúcim lekárom na základe pokynov posudkovej lekárky pobočky, ale išlo o chybu posudzujúceho lekára pri vypracovaní posudku zo dňa 29.11.2017, ktorý svoju chybu uznal. V dôsledku vydania nového lekárskeho posudku posudzujúcim lekárom, bol rozpor v konaní odstránený a bodové hodnotenie bolesti v prejednávanej veci (po stornovaní pôvodného posudku) už nebolo sporné. Nebol tak dôvod na spochybnenie postupu posudkových lekárov sociálneho poistenia, ktorých medicínske závery považuje za správne. Na svojej argumentácii uvedenej vo vyjadrení k žalobe preto žalovaná trvala a navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

6. Ako správne skonštatoval krajský súd, v konaní neboli sporné okolnosti pracovného úrazu, jeho dej, odborné vyšetrenia ani liečba.

7. Podstata kasačných námietok sťažovateľky spočívala v namietaní postupu posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky žalovanej pri realizácii lekárskej posudkovej činnosti úrazového poistenia.

8. Podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

9. Osobitným predpisom je zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť. Podľa jeho § 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo, musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia a odstraňovaniu jeho následkov.

10. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. a III. časti.

11. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

12. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

13. Podľa § 2 ods. 3 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z. z. na účely tohto zákona posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

14. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poškodený liečil v súvislosti s poškodením na zdraví, je povinné posudzujúcemu lekárovi poskytnúť pri hodnotení bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia zdravotnú dokumentáciu súvisiacu s poškodením (§ 2 ods. 3 písm. a/).

15. Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. o vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený.

16. Podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z. ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

17. Z vyššie citovanej zákonnej úpravy vyplýva, že zákonodarca zákonom o náhrade za bolesť zveril kompetenciu spracovať lekársky posudok podľa § 7 ods. 1 tohto zákona posudzujúcemu lekárovi (§ 2 ods. 3 písm. d/ tohto zákona), pričom v zmysle § 153 ods. 4 písm. c/ a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch zveruje príslušnému posudkovému lekárovi sociálneho poistenia.

18. Nemožno opomenúť, že zákonodarca už v zákone č. 437/2004 Z. z. predpokladal možnosť vzniku situácií, keď závery posudzujúceho lekára uvedené v jeho lekárskeho posudku ohľadom hodnotenia bolestného (resp. sťaženia spoločenského uplatnenia) nebudú korešpondovať záverom kontrolnej činnosti posudkového lekára. Pre prípad takýchto kolízií v § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť stanovil, že ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného (alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia) v lekárskom posudku, môžu oprávnené

osoby požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

19. Osobitným predpisom, podľa ktorého môžu oprávnené osoby požiadať o vydanie znaleckého posudku je zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20. Hoci lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení upravuje kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za bolesť, kasačný súd zastáva právny názor, že z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára požadovať opravu, storno a vyhotovenie nového posudku v zmysle predlohy (resp. po kontrole) určenej posudkovým lekárom sociálneho poistenia vo vzťahu k lekárskeму posudku vydanému podľa § 7 zákona č. 437/2004 Z. z..

21. Kasačný súd preto dospel k záveru, že postup, zvolený prvostupňovým správnym orgánom nekorešponduje zákonnej úprave uvedenej v zákone č. 437/2004 Z. z.. Žalovaná, ako oprávnený subjekt môže v zmysle § 7 ods. 4 požiadať o vydanie lekárskeho posudku iba so súhlasom poškodeného, ktorá skutočnosť z predloženého spisového materiálu a ani z tvrdení účastníkov konania nevyplýva. Ani z kontrolnej činnosti zverenej posudkovým lekárom sociálneho poistenia v oblasti náhrady za bolesť, upravenej v § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, nemožno vyvodiť oprávnenie posudkového lekára sociálneho poistenia autoritatívne a bez súhlasu poškodeného trvať na stornovaní posudku posudzujúceho lekára, ktorý posudok vyhotovil pôvodne na žiadosť poškodeného. Rovnako nemožno pod túto činnosť zahrnúť požiadavku posudkového lekára adresovanú posudzujúcemu lekárovi, aby bez súhlasu poškodeného vyhotovil nový lekársky posudok (resp. opravil pôvodný) tak, aby korešpondoval výsledku kontroly vykonanej posudkovým lekárom. Žalobkyňa preto dôvodne namietala, že postup žalovanej nebol správny a zákonný.

22. Argument žalovanej, že v dôsledku toho, že posudzujúci lekár na jej žiadosť vyhotovil nový posudok, so závermi ktorého sa posudkový lekár už plne stotožnil a bodové hodnotenie bolesti v prejednávanej veci tým prestalo byť sporné, neobstojí. Žalobkyňa naďalej trvala na posudku posudzujúceho lekára zo dňa 29.11.2017 a s jeho stornovaním nesúhlasila, o vydanie nového posudku posudzujúceho lekára nepožiadala a žalovanej súhlas na vyhotovenie lekárskeho posudku neudelila. Nesprávny je preto záver žalovanej, že v rámci svojej kontrolnej činnosti odstránila rozpor v konaní. Postup, ktorý žalovaná zvolila, žalobkyňa dôvodne vnímala ako neprimeraný zásah do oprávnenia posudzujúceho lekára, ktorý svoj záver uvedený v pôvodnom lekárskom posudku bez vysvetlenia upravil (opravil) na výzvu posudkového lekára tak, že svoj pôvodný záver zmenil a vytknuté pochybenia odstránil, čím došlo k popretiu účelu a významu princípu, podľa ktorého lekársky posudok má samostatne vypracovať lekár uvedený v § 2 ods. 3 písm. d/ zákona o náhrade za bolesť.

23. V prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení bolestného v lekárskom posudku žalovaná, ako poskytovateľ náhrady za bolesť (§ 2 ods. 3 písm. c/ zákona č. 437/2004 Z. z.), podľa názoru kasačného súdu, mohla a mala požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

24. Uvedený právny záver kasačného súdu plne korešponduje s ustálenou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu (10Sžso/25/2012, 9Sžso/70/2011, 9Sžso/58/2014, 7Sžso/6/2016, 9Sžsk/36/2018), vrátane rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 7Sžso/13/2010, publikovaného pod číslom 75 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky za rok 2012, podľa ktorého: „Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších prepisov upravuje kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch úrazového poistenia, ale z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku, vydaného v súlade so zákonom č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie

spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne nie sú oprávnení vykonať opravu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré je obsiahnuté v záveroch znalca, lebo by tak vylúčili znalecký posudok ako hodnoverný dôkaz.“

25. Kasačný súd, aj po zohľadnení právnych názorov vyplývajúcich z judikatúry najvyššieho súdu, dospel k záveru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že žalovaná postupovala v súlade so zákonom a pre vydanie rozhodnutia si zadovážila dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodila správny právny záver a jej rozhodnutie je potrebné považovať za súladné so zákonom.

26. Na základe vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/73/2018-57 zo dňa 11.02.2019, podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

27. O náhrade trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 SSP tak, že úspešnej sťažovateľke priznal náhradu trov konania pred krajským aj kasačným súdom. O výške trov konania na krajskom súde a trov kasačného konania rozhodne krajský súd postupom podľa § 175 ods. 2 SSP.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.